Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/2939

22.5.2025

Uznesenie Rady o značke Európsky diplom a o ďalších krokoch smerom k prípadnému európskemu diplomu: posilnenie konkurencieschopnosti Európy a atraktívnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania

(C/2025/2939)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

vychádzajúc z vízie uvedenej v odporúčaní Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe ([1]),

v kontexte záverov Rady o európskej stratégii na posilnenie postavenia inštitúcií vysokoškolského vzdelávania pre budúcnosť Európy ([2])

berúc na vedomie oznámenie Komisie o koncepcii európskeho diplomu ([3]),

1. OPÄTOVNE POTVRDZUJE svoj neochvejný záväzok vybaviť súčasné a budúce generácie vedomosťami, zručnosťami, kompetenciami a hodnotami potrebnými na zvládanie zásadných výziev našej doby a je jednotná vo svojej vízii odolnej, pripravenej, inovačnej a prosperujúcej Európy. V čase, keď naše spoločnosti pretvárajú globálne zmeny – ozbrojené konflikty na hraniciach Európy a mimo nej, urýchľujúca sa environmentálna kríza a technologické transformácie predstavujúce výzvy pre priemyselné odvetvia a trhy práce – uznávame potrebu výhľadovo orientovaného, koordinovaného a ambicióznego prístupu, ktorý posilní konkurencieschopnosť Európy a zároveň ochráni bohatstvo jej kultúrneho, umeleckého a intelektuálneho dedičstva a rozmanitých vzdelávacích tradícií.

2. UZNÁVA, že budúcnosť Európy závisí od sily jej občanov – vzdelaných, angažovaných s možnosťou formovať dynamickú a spravodlivú spoločnosť a zúčastňovať sa na nej, a ZAVÄZUJE SA podporovať generácie Európanov pripravených čeliť globálnym výzvam a nepredvídateľnej budúcnosti s odhodlaním a inováciou.

3. UZNÁVA kľúčovú úlohu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ako sú napríklad „Európske univerzity“, pri podpore akademickej a vedeckej excelentnosti, priekopníckom využívaní technologických objavov a rozvíjaní základných vedomostí, zručností a kompetencií potrebných v meniacom sa svete práce, a to aj prostredníctvom interdisciplinárnych prístupov, v ktorých sa spájajú rozdielne študijné oblasti; UZNÁVA ich kľúčovú úlohu v celoživotnom vzdelávaní ako reakcie na zmeny postavenia na trhu práce, najmä prostredníctvom rozvoja flexibilných a prispôsobených vzdelávacích dráh, vo vhodných prípadoch aj vrátane menších vzdelávacích jednotiek, ako sú mikrocertifikáty, a ZDÔRAZŇUJE potrebu obnovenej a ambicióznej európskej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktorá zachová konkurenčnú výhodu a vedúce postavenie Európy na globálnej scéne.

4. ZAVÄZUJE SA identifikovať a vykonávať strategické riešenia, ktoré posilnia schopnosť Európy prilákať talenty, udržať si odborné znalosti a byť lídrom vo vznikajúcich odvetviach a zároveň odstrániť prekážky voľného pohybu talentov. Toto úsilie musí vychádzať zo silnej vzdelávacej základne, ktorá uľahčuje nadnárodnú spoluprácu medzi inštitúciami, podporuje vyváženú a kvalitnú mobilitu a zlepšuje prispôsobivosť rámcov výučby a vzdelávania požiadavkám budúcnosti, a to najmä plným využívaním príležitostí, ktoré ponúka program Erasmus+ vo všetkých členských štátoch.

5. POTVRDZUJE, že vzdelávanie musí slúžiť nielen ako nástroj hospodárskeho pokroku, ale predovšetkým ako prostriedok na podporu demokratickej, sociálnej a kultúrnej štruktúry, ktorá zjednocuje spoločnosť posilňovaním pozitívneho a inkluzívneho pocitu identity a spolupatričnosti na miestnej, regionálnej, a národnej úrovni i na úrovni EÚ, a to na základe spoločných európskych hodnôt.

6. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že Európska únia zohráva významnú úlohu pri podpore vzdelávania a odbornej prípravy, pričom plne rešpektuje zodpovednosť členských štátov za formovanie ich politík v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, a ZDÔRAZŇUJE, že pri navrhovaní európskych iniciatív je dôležité zohľadniť vnútroštátne, regionálne a miestne potreby a okolnosti.

7. ZDÔRAZŇUJE, že európsky vzdelávací priestor a európsky výskumný priestor v synergii s európskym priestorom vysokoškolského vzdelávania sú základnými rámcami spolupráce určenými na podporu, zlepšenie a stimulovanie vzdelávania, výučby, tvorivosti, výskumu, prenosu znalostí a inovácií v celej Európe.

([1]) Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ C 167, 21.4.2022, s. 9.
([3]) COM(2024) 144 final.

8. BERIE NA VEDOMIE správu Enrica Lettu, v ktorej sa navrhuje zavedenie piatej slobody zahŕňajúcej výskum, inovácie a vzdelávanie, ako aj rozvoj európskeho diplomu s cieľom posilniť nadnárodnú spoluprácu vo vysokoškolskom vzdelávaní a podporiť cirkuláciu talentov v celej Európe na integrovanejšom jednotnom trhu. Ďalej UZNÁVA správu Maria Draghiho, v ktorej sa zdôrazňuje, že kľúčom k realizácii zelenej a digitálnej transformácie potrebnej na posilnenie odolnosti Európy sú inovácie; ZDÔRAZŇUJE, že je naliehavo potrebné odstrániť rozdiely v oblasti inovácie, a VYZDVIHUJE, že je potrebné, aby systémy vzdelávania a odbornej prípravy lepšie reagovali na meniace sa potreby v oblasti zručností.

9. PODČIARKUJE, že hoci prebiehajú diskusie o spoločnom európskom diplome, Rada Európskej únie ešte rozhodnutie o jeho možnom zavedení neprijala a že akýkoľvek odkaz na spoločný európsky diplom v tomto uznesení Rady by sa mal chápať v tomto zmysle.

10. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné chrániť autonómiu a rozmanitosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a v súlade s právom EÚ spravodlivý prístup k zdrojom vrátane dostupných finančných prostriedkov Únie bez ohľadu na ich formu fungovania a zároveň dodržiavať rozpočtové zásady a hodnoty Únie zakotvené v článku 2 ZEÚ, ktoré sú relevantné pri plnení rozpočtu, a ZASADZUJE SA za inkluzívny prístup, ktorý umožní všetkým inštitúciám vysokoškolského vzdelávania využívať európsku a medzinárodnú spoluprácu, pričom sa zabezpečí, aby sa pri dosahovaní excelentnosti nezabudlo na žiadnu inštitúciu.

11. PODČIARKUJE, že každá nová iniciatíva zameraná na vytvorenie európskeho vzdelávacieho priestoru – vrátane zavedenia značky spoločný európsky diplom a ďalších krokov smerom k spoločnému európskemu diplomu – sa musí riadiť spoločným, postupným prístupom, aby sa zabránilo dodatočnému administratívnemu zaťaženiu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a vnútroštátnych agentúr zabezpečujúcich kvalitu a finančným záväzkom nad rámec existujúcich finančných prostriedkov bez toho, aby boli dotknuté rokovania o viacročnom finančnom rámci na obdobie po roku 2027, a ZAVÄZUJE SA pokročiť v tomto úsilí koherentným, ambicióznym a neochvejným odhodlaním, aby vzdelávanie slúžilo ako základ osobného, sociálneho a profesionálneho naplnenia, ako aj aktívneho občianstva pre všetkých Európanov.

12. BERIE NA VEDOMIE, že konečné výsledky experimentálnych projektov politiky v rámci programu Erasmus+ týkajúcich sa značky spoločný európsky diplom ponúkajú príležitosť na ďalšie diskusie o tom, ako inštitúciám vysokoškolského vzdelávania, ktoré sa zapájajú do nadnárodnej spolupráce, uľahčiť poskytovanie spoločných programov a udeľovanie spoločných diplomov v súlade s bolonskými nástrojmi, a to aj prostredníctvom príslušných iniciatív, ako je spoločný európsky diplom. Zavedenie značky spoločný európsky diplom má potenciál zvýšiť počet spoločných študijných programov, aby sa dosiahlo kritické množstvo a členské štáty boli viac stimulované odstrániť početné prekážky týkajúce sa poskytovania spoločných študijných programov.

13. SÚHLASÍ s tým, že značka spoločný európsky diplom a výsledky ďalších krokov smerom k spoločnému európskemu diplomu môžu mať potenciál zvýšiť atraktívnosť spoločných študijných programov, mobilitu a v konečnom dôsledku automatické uznávanie, vytvoriť progresívne vzdelávacie prostredie, ktoré podnecuje inovácie a podporuje cezhraničnú spoluprácu, a posilniť európske vysokoškolské vzdelávanie a jeho globálne postavenie v prospech dnešných občanov a generácií, ktoré budú formovať budúcnosť Európy.

14. ZDÔRAZŇUJE, že opatrenia stanovené v tomto uznesení by sa mali vykonávať s prihliadnutím na systémy vzdelávania a odbornej prípravy v rôznych vnútroštátnych právnych rámcoch.

URČUJE TIETO TRI FÁZY S CIEĽOM ZAVIESŤ ZNAČKU SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM A PRIPRAVIŤ PÔDU PRE SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM:

1. FÁZA č. 1: DOKONČENIE PRÍPRAV NA ZAVEDENIE ZNAČKY SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM (2025 – 2026)

2. FÁZA č. 2: ZAVEDENIE ZNAČKY SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM, MONITOROVANIE JEJ VYKONÁVANIA, HODNOTENIE JEJ POUŽÍVANIA A REALIZÁCIA PRÁC NA SPOLOČNOM EURÓPSKOM DIPLOME TÝKAJÚCICH SA USKUTOČNITEĽNOSTI A PRIESKUMU (2026 – 2028)

3. FÁZA č. 3: ZAMYSLENIE SA NAD ĎALŠÍMI KROKMI A PRIJATIE PODLOŽENÝCH ROZHODNUTÍ, POKIAĽ IDE O SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM (2029)

1. **FÁZA č. 1: DOKONČENIE PRÍPRAV NA ZAVEDENIE ZNAČKY SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM (2025 – 2026)**

KOMISIA SA VYZÝVA, aby spolu s členskými štátmi a v úzkej spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami:

a) zriadila politické laboratórium v kontexte pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie v strategickom rámci európskeho vzdelávacieho priestoru, ktoré má byť poverené vypracovaním komplexného rámca pre značku spoločný európsky diplom a úlohami, ako napríklad:

— vypracovať jasné vymedzenia pojmov, opisy, ukazovatele a spoločnú metódu overovania súladu s kritériami stanovenými v prílohe II k odporúčania Rady týkajúceho sa európskeho systému zabezpečovania kvality a uznávania vo vysokoškolskom vzdelávaní, pričom sa budú v plnej miere dodržiavať právomoci členských štátov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj zásada subsidiarity,

— vypracovať usmernenia a postupy na vydávanie značky spoločný európsky diplom;

— navrhnúť štandardizovaný vzor vizuálnej identity značky vrátane jej grafického znázornenia vo fyzickom, ako aj v digitálnom formáte.

Politické laboratórium bude pozostávať zo zástupcov členských štátov, ktorí sú členmi pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie v strategickom rámci európskeho vzdelávacieho priestoru (alebo akejkoľvek nástupníckej skupiny zriadenej podľa tohto rámca), a z ďalších expertov delegovaných členskými štátmi spolu so zástupcami Komisie. K práci politického laboratória na konkrétnych témach môžu podľa potreby prispieť odborníci, ktorých laboratórium prizve. Činnosti laboratória by mali spoločne riadiť členské štáty a Komisia, ktorá bude poskytovať aj technickú a organizačnú podporu;

b) do polovice roka 2026 predložiť Rade výsledky politického laboratória pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie v strategickom rámci európskeho vzdelávacieho priestoru s cieľom umožniť účinné zavedenie značky spoločný európsky diplom v roku 2026.

OKREM TOHO SA ČLENSKÉ ŠTÁTY VYZÝVAJÚ, ABY:

a) tam, kde to ešte neuskutočnili, v plnej miere vykonávali bolonské nástroje, ako je Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS), dodatok k diplomu, európske štandardy a usmernenia na zabezpečenie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG) a európsky prístup k zabezpečeniu kvality spoločných programov, ktoré sú kľúčovými nástrojmi vykonávania značky spoločný európsky diplom. Toto opatrenie by malo podporiť hlbšiu a flexibilnejšiu nadnárodnú spoluprácu v celej Európe, najmä vzhľadom na očakávané zavedenie značky spoločný európsky diplom a ďalšie kroky smerom k spoločnému európskemu diplomu;

b) prijali potrebné opatrenia s cieľom umožniť zavedenie značky spoločný európsky diplom do konca roka 2026, čím sa zabezpečí konzistentnosť a rovnaké príležitosti pre všetky inštitúcie vysokoškolského vzdelávania v Európe.

2. **FÁZA č. 2: ZAVEDENIE ZNAČKY SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM, MONITOROVANIE JEJ VYKONÁVANIA, HODNOTENIE JEJ POUŽÍVANIA A REALIZÁCIA PRÁC NA SPOLOČNOM EURÓPSKOM DIPLOME TÝKAJÚCICH SA USKUTOČNITEĽNOSTI A PRIESKUMU (2026 – 2028)**

KOMISIA A ČLENSKÉ ŠTÁTY SA VYZÝVAJÚ, ABY

a) spoločne zaviedli značku spoločný európsky diplom v období od roku 2026 do roku 2028 a tento proces usmerňovali s cieľom otestovať jeho uskutočniteľnosť a posúdiť jeho potenciálne dôsledky z politického, právneho, finančného a administratívneho hľadiska a rozsah, v akom boli odstránené prekážky nadnárodnej spolupráce v oblasti spoločných diplomov v sektore vysokoškolského vzdelávania, napríklad tie, ktoré sa identifikovali v konečných výsledkoch experimentálnych projektov politiky v rámci programu Erasmus+ týkajúcich sa značky spoločný európsky diplom;

b) využívali politické laboratórium pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru ako platformu na hodnotenie pokroku pri zavádzaní značky spoločný európsky diplom, uľahčovanie štruktúrovanej spolupráce s inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, študentmi, agentúrami zabezpečujúcimi kvalitu a inými zainteresovanými stranami a preskúmanie koncepcie a uskutočniteľnosti spoločného európskeho diplomu s ohľadom na ďalšie kroky a ďalší postup.

KOMISIA SA VYZÝVA, ABY:

a) navrhla cielené opatrenia na podporu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré majú záujem o vydávanie značky spoločný európsky diplom v kontexte spoločných programov;

b) presadzovala viditeľnosť značky spoločný európsky diplom a informovala o nej inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, študentov, zamestnávateľov a spoločnosť vo všeobecnosti. Toto úsilie by mohlo zahŕňať vytvorenie vizuálnej identity a komunikačnej stratégie a stratégie budovania značky, v ktorých sa prezentuje pridaná hodnota značky pre vzdelávajúce sa osoby, výskum a inovácie vo všetkých členských štátoch, ako aj jej potenciál prilákať medzinárodných študentov;

c) po tom, ako sa začne so zavádzaním značky spoločný európsky diplom, Rade každoročne poskytovala spätnú väzbu. Táto spätná väzba by mala zahŕňať poznatky o procese vykonávania, vznikajúce výzvy a všetky získané poznatky, čo umožní vykonať potrebné úpravy na podporu úspechu zavádzania;

d) monitorovala a vykonávala komplexné hodnotenie fázy zavádzania v úzkej spolupráci s politickým laboratóriom pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru, v ktorom sa posúdia:

— jeho výsledky a potenciálna pridaná hodnota značky spoločný európsky diplom s osobitným dôrazom na uskutočniteľnosť, vzniknuté výzvy a akýkoľvek potenciálny vplyv iniciatívy,

— význam značky spoločný európsky diplom pri podpore nadnárodnej spolupráce, zvyšovaní atraktívnosti a počtu spoločných študijných programov v EÚ, posilňovaní globálnej konkurencieschopnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania a posilňovaní vyváženej mobility študentov a zamestnancov,

e) spolu s politickým laboratóriom pracovnej skupiny pre vysokoškolské vzdelávanie strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru realizovala štúdiu uskutočniteľnosti týkajúcu sa spoločného európskeho diplomu, v ktorej sa zhodnotia európske kritériá, na ktorých základe by sa spoločný diplom udeľoval, príslušné postupy zabezpečovania kvality a potenciál diplomu odstraňovať prekážky nadnárodnej spolupráce týkajúcej sa spoločných diplomov v oblasti vysokoškolského vzdelávania, zanalyzuje vplyv na hodnotu a uznávanie akademických programov a na inštitúcie vysokoškolského vzdelávania udeľujúce tento spoločný diplom a preskúma perspektíva študentov vrátane kľúčových výziev, vnímaných prínosov a prípadných alternatívnych prístupov;

f) predložila Rade na ďalšie rozhodnutie do konca roka 2028 hodnotiacu správu o vykonávaní značky spoločný európsky diplom a štúdiu uskutočniteľnosti spoločného európskeho diplomu.

ČLENSKÉ ŠTÁTY SA NABÁDAJÚ, ABY:

a) Komisii poskytli relevantné údaje s cieľom uľahčiť komplexné hodnotenie zavádzania.

3. **FÁZA č. 3: ZAMYSLENIE SA NAD ĎALŠÍMI KROKMI A PRIJATIE PODLOŽENÝCH ROZHODNUTÍ, POKIAĽ IDE O SPOLOČNÝ EURÓPSKY DIPLOM (2029)**

Rada môže na základe výsledkov svojej analýzy hodnotiacej správy Komisie o vykonávaní značky spoločný európsky diplom a štúdie uskutočniteľnosti spoločného európskeho diplomu rozhodnúť o dlhodobom vykonávaní značky spoločný európsky diplom a vyzvať Komisiu, aby navrhla konkrétne ďalšie kroky na zavedenie spoločného európskeho diplomu. Zavedenie takéhoto spoločného diplomu by mohlo otvoriť nové možnosti pre budúcnosť vysokoškolského vzdelávania v Európskej únii a slúžiť ako prostriedok na podporu osobného, sociálneho a profesijného rozvoja a aktívneho občianstva súčasných a budúcich generácií.